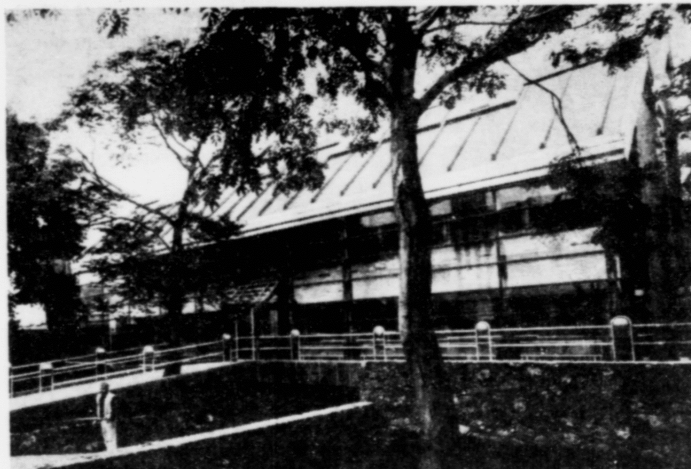

Sparikassin er tann stósti skansin, tað besta Sparikassin kann gera fyri at verja henda skansan er at varðveita álitið millum føroyingar og Sparikassin og tað hevur Sparikassin m.a. møguleika til nú við at ganga skuldarnar á móti

verandi eigarin við húski heldur síðani fram at búgva í húsunum og rindar rentur og avdrátt til Sparikassin, men ongan annan.

Úrslitið er, at Sparikassin fær allar sínar pengar, meðan bankarnir og Húsálansgrunnurin fáa ikki eitt oyra.

Fólk enn álít á Sparikassanum

— Men er ikki í dag talan um veruligt stríð millum bankar og sparikassar?

— Jú, tað er talan um eitt ávíst stríð, tí bankarnir halda, at Sparikassin skal taka lut í teimum stóru tapunum. Sparikassin sigur harafturimóti, at hann liggur á 1. prioriteti, og at hann tí eisini hevur ein nóg lægri rentumarginal enn hinir. Hann skal í prinsippinum hava allar sínar krónur, áðrenn bankin fær sína fyrstu. Tað hava bankarnir so ílt við at góðtaka, men Sparikassin ber seg rætt at, tí enn hevur fólk álít á Sparikassanum, og hann er noyddur at gera hetta fyri at fólk skal varðveita hetta álitið. Hinvegin kann hessa politikkurin, sum bankarnir og Sparikassin reka, koma einum parti av sethúsaeigarnum til góða við tað, at teir fáa hesa sanering. Fólkini hanga gott nokk upp á skuldina hjá bankunum, men hon er í veruleikanum bara teoretisk. Bankin fær valla gjørt nakað við hana.

Tað frægasta bankin kann gera, sigur fyrrverandi bankamaðurin, er at góðtaka, at hesi fólkini sleppa at gjalda ein brøkpart av hesi skul, t.v.s. loyvi til at snera hana. Tá teir ikki hava viljað sanerað hana, áðrenn sethúsið er farið á tvang, so mugu teir gera tað aftaná.

Sethúsafelagið — ein líkandi bumba
— Sært tú nakran vanda við tí nýggja sethúsafelagnum, um tað fer at gera álvara av

sínum hóttnam?

— Um eg geri! Eg hevði verið heitur um skallan, um eg var bankastjóri í dag. Hetta kann verða bumban, sum leggur alt lamið. Fara sethúsaeigarnir at gera álvara av hasum vápinum, so vænti eg, at tað verður ikki leingi, so standa føroyingar aftur á Kristiansborg og biðja um pengar til bankarnar.

— Hvat fara danir tá at siga og hvørjum fara teir at geva skyldina fyri støðuna, sethúsaeigarnum, bankunum ella politikarunum?

— Teir áttu í hvussu er eisini at hartáð bankarnar, tí tað hevur tikið so órímliga langa tíð hjá bankunum at koma við nøkrum útsæli. Teir hava ikki trúð, at samfelagið kundi koma so langt niður.

Nú er støðan tann, at føroyingurin er trústur so langt upp í ein krók, at nú reagerar hann. Vandin er tann, at tá hann reagerar nú, so kann føroyingurin í ávisum førum blíva órímligur í sínum krøvum.

Fyrrverandi bankamaðurin sigur eisini, at hetta er ein alda, sum politikararnir og bankarnir hava skapt. Tað kann væl vera, at henda aldan verður ov stór, men bankarnir og politikararnir mugu taka ábyrgdina av henni.

— Hvat er skilabest at gera nú?

— Seta bankar og politikarar seg ikki saman nú, so tvinga teir sethúsaeigarnar út í eina støðu, sum kann verða okkum øllum til óbótligan skaða.

Eg vóni bara, at Sparikassin — eisini fyri sína egnu skyld — setir seg við síðuna av sethúsaeigarnum og roynir at finna eina loysn saman við teimum, soleiðis at fólk ikki fara og boykotta Sparikassin. Hendir tað, og fólk fer at kenna tað sum at Sparikassin vil hjálpa teimum enn tá yvir eina

tvingsilssølu, so vil hann varðveita álitið og hann kemur tí ikki í nakran vanda.

Hjálpir Sparikassin sethúsaeigarnum upp á henda máttan, og politikararnir og bankarnir bara lata standa til, so verða bankarnir knúsaðir. Tá koma teir næstan einki sethúsálán at hava eftir.

Hvat Sparikassanum viðvíkur, so kann hann einki gera við ta aldu, sum skolar móti bankunum. Tað einasta, hann kann gera er at syrgja fyri, at hon ikki skolar móti Sparikassanum.

— Nú sigur Annfinnur í Skála í greinarøð í Sosialinum, at danska bankaeftirlitið hevur í kvittunum at kappi høvdið av Sparikassanum, soleiðis at tá bankarnir verða lagdir saman verður eindarbankin keyptur av Den Danske Bank.

— Tað hevði óivað verið ein ynskireymur hjá Fíggjargrunninum og teimum dansku bankastjórnunum. Tað hevði komið væl við hjá teimum, um Sparikassin reykt, men setur Sparikassin seg við síðuna av sethúsaeigarnum, so klárar hann hetta. Tað ivist eg onga løtu í.

Fyrrverandi bankamaðurin sigur, at verður nakað peningamonopol í Føroyum, so verður tað Føroya Sparikassi, tí bankarnir missa allar kundarnar.

Eg trúgvi annars ikki, at bankarnir eru úti eftir at kvala Sparikassin.

Bankarnir siggja ikki skriftina á veggnum

— Er Føroya Sparikassi okkara stósti skansi?

— Tað meini eg avgjørt. Og til tess at halda skansan, so mugu Sparikassi og sethúsaeigarnar standa saman, álitið teirra millum má undir ongum umstøðum máast burtur. Eg vænti, at føroyingar fara at royna at styrkja

allar tríggar sparikassarnar í landinum.

— Men hvussu klára bankarnir seg bestur burtur úr støðuni?

— Tað veldist um, hvat teir vilja. Sjálvur haldi eg, at teir áttu at strikað 4. prioritet. Men eg eri bangin fyri, at teir meta ikki støðuna nóg álvarsama, teir siggja ikki skriftina á veggnum.

Annars eri eg ikki samdum við nógvum av teimum fólku, sum siga, at rentulækkingin hjá bankunum ikki hjálpir nakað.

Fyrrverandi bankamaðurin heldur annars fyrri, at nú rentan er lækkað, kanska ikki nokk men nokkso nóg, so liggur næsta útsælið hjá politikarunum.

— Eg fátí ikki, at peningastovnamir hava gingið við til at lækkað rentuna uttan at hava tryggjað sær, at rentulækkingin ikki varð ein uppáttur av lands- og kommunuskatti.

Teir áttu at lækkað rentuna við teirri treyt, at landið antin hækkaði rentufrádráttin ella lækkaði skattin. Eg eri eitt sindur bilsin, um teir ikki hava gjørt tað.

Hava teir ikki gjørt tað, so haldi eg, at landsstýrið átti at sagt, at nú hava peningastovnamir lækkað rentuna, so nú fara vit at lækka skattin ella t.d. avtaka oljuavgjaldið ella avtaka mvg á olju og SEV.

Rentulækking landskassanum til góða

Fyrrverandi bankamaðurin sigur víðari, at sparringin hjá fólkum í rentuni kemur landskassanum til góða. Har átti landskassin at verið so mikil at sær komin, at hann

segði, at nú tá peningastovnamir hava víst ein góðan vilja, vil landið gera tað sama.

Tað ræður hóast alt um at lætta um hjá hesum fólku.

Landið kundi kanska eisini sagt, at tað vil lækka skattin men treytað av, at bankarnir geva eina tonn afturat niðurfir.

— Tað er meira týðningarmikið enn nakrantíð, at bankar og landsstýrið stanga høvdið saman. Hendir einki, so vænti eg, at bankarnir fara aftur.

Einasti vandi fyri Sparikassin er, at so nóg fólk flytur av landinum, at tað ikki verða fólk nokk til at búgva í húsunum, tí tey tómu húsini hava í prinsippinum einki virði.

Fyrrverandi bankamaðurin tekur uppáttur, at tað í nógvum førum kann vera betri, at húsini fer yvir eina tvingsilssølu og at fólkini keypa húsini aftur fyri ein biligan penga.

— Og eg dugi ikki at siggja annað enn, at Sparikassin má spæla við í hesum spæli fyri at tryggja síni egnu lán.

Hann heldur annars, at tað besta hevði verið, um peningastovnamir samdust um at strika allan 4. prioritetin, niðurfrysta 3. prioritetin og lækka rentuna fyri prioritetimar frammanfyri. Tá hevði tað munað.

Hann heldur tað eisini vera skeiðt av myndugleikanum bara at økja um skattin, tí tess meira tú strammar tummilskrivuna, tess minni kemur í veruleikanum inn í skatti.

— Vandi er fyri størri svørtum arbeiði. Tí er einasti útvegur at lækka skattin

um somu tíð sum peningastovnamir geva seg enn meira.

Fossbankin!

Vit spurdu fyrrverandi bankamannin, hvat hann heldur um gitingarnar um, at danir ynskja ikki at Fossbankin skuldi lata uppáttur!

— Orsøkin til at Fossbankin ikki varð bjargaður haldi eg hevur verið eitt ynski frá døgnum. Tað hendi við ávirkan frá Fíggjargrunninum og við hjálp frá dansku stjórnini.

Tað hevur verið praktiskt hjá teimum at eliminera ein nýggjan konkurent til tann nýggja samanlagda bankan, sum ein hevur ætlað sum eitt bankamonopol.

Men her haldi eg, at menn hava forroknað seg. Tá nú kundarnir í Fossbankanum kunnu fáa eina munagóða sanering í mun til hini, so kunnu hinir bankarnir vænta nóg fleiri misnøgð viðskiftafólk við kravi um skuldarsanering.

Annars er tað gott, at peningastovnamir ikki bjóða búnum nakað fyri lánini sæð við eygunum hjá lánatakarnum í Fossbankanum.

Fyrrverandi bankamaðurin heldur tað eisini vera rætt, at Sparikassin ikki vil geva sethúsafelagnum hjá Fossbankanum eitt samlað lán, tí hann dugir ikki at siggja, hvussu hetta skal umsitast, tá lánini í Fossbankanum hava so ymisk virði.

Og hann heldur fram: — Tá tað verður sagt, at lánatakarnir í Fossbankanum eru sleipir upp á fjall, sjálvt

Framhald á síðu 16

Helst fer Havnin at verða fyri einum skræðli í hesum árinum, ikki minst orsakað av trupulleikanum hjá sethúsaeigarnum